

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2022

aruandeaasta lõpp: 31.12.2022

nimi: Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liit

registrikood: 80282573

tänava/talu nimi, Lõõtsa tn 6

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postisihtnumber: 11415

telefon: +372 56483446

e-posti aadress: info@defence.ee

veebilehe aadress: www.defence.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	12
Bilanss	12
Tulemiaruanne	13
Rahavoogude aruanne	14
Netovara muutuste aruanne	15
Raamatupidamise aastaaruande lisad	16
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	16
Lisa 2 Raha	18
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	18
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	19
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	20
Lisa 6 Võlad ja ettemaksed	21
Lisa 7 Eraldised	21
Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad	22
Lisa 9 Liikmetelt saadud tasud	22
Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	23
Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud	24
Lisa 12 Tööjõukulud	25
Lisa 13 Muud kulud	25
Lisa 14 Seotud osapooled	25
Lisa 15 Teenuste vahendamine liikmetele	26
Lisa 16 Tulude ja kulude jagunemine sihtfinantseerimisele	27
Lisa 17 Sündmused pärast aruandekuupäeva	28
Aruande allkirjad	29
Vandeauditori aruanne	30

EESTI KAITSE- JA KOSMOSETÖÖSTUSE LIIT

Eesti Kaitse- ja Kosmetööstuse Liit (edaspidi EKTL) on asutatud 2009. aastal 32 ettevõtte poolt ning 2021. aasta lõpu seisuga ühendab liikmetena 123 ettevõtet majanduse erinevatest sektoritest. 2022. aasta juunist on erialaliidu nimeks Eesti Kaitse- ja Kosmetööstuse Liit.

EKTL-i eesmärgiks on arendada Eesti kaitsetööstust ning kasvatada kaitsetööstuse toodangu eksporti. EKTL-i põhikirjaliseks eesmärgiks on Eesti kaitsetööstuse alaste võimekuste koondamine ja arendamine.

EKTL-i põhitegevusteks on:

1. Liikmete huvide esindamine, kaitsmine ja uute võimaluste loomine suhetes kaitsetööstuse toodangu tarbijate, arendajate ja tootjatega nii Eestis kui rahvusvaheliselt.
2. Koostöö arendamine EKTL-i eesmärkide saavutamiseks Eesti ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.
3. EKTL-i tegevusvaldkonda puudutava informatsiooni kogumine, levitamine ja vahendamine oma liikmetele ja avalikkusele.
4. EKTL võib vastavalt seadusele välja anda stipendiume ning tegeleda koolitustegevusega.
5. Muu liikmetele vajalik või kasulik tegevus, mis on kooskõlas käesolevas põhikirjas nimetatud EKTL-i eesmärgiga.

EKTL-i liikmete peamiseks tegevusvaldkondadeks on:

- imitaatorid ja väljaõppesüsteemid
- isiku- ja riidevarustus
- kaitseotstarbelised infotehnoloogia-, elektroonika-, juhtimis- ja sidesüsteemid
- küberkaitselahendused
- laevaehitus, remont ja hooldus
- lasersüsteemid
- meditsiinivarustus
- militaarsõidukite elutsüklihooldus
- piirikaitesüsteemid
- pioneeri- ja insenerilahendused
- relvad, lõhkeaine ja laskemoon, relvade tarvikud
- robotika (mehitamata õhusõidukid, mehitamata maismaasõidukid)
- kosmosevaldkond.

Laiapindse riigikaitse eesmärkide saavutamise raames on EKTL sõlminud koostöömemorandumid Kaitseministeeriumi, Kaitseväge, Kaitseliidu, Siseministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Kaitseressursside Ametiga ning rahvusvaheliselt ka Poola, Prantsusmaa, Saksamaa, Suurbritannia, Soome, Läti, Leedu, AÜE ja USA kaitse- või küberjulgeoleku valdkonnas tegutsevate erialaliitudega.

EKTL osaleb Eesti riigi esindajana NATO tööstusalases nõustamise töögrupis NATO Industrial Advisory Group (edaspidi NIAG) ning Euroopa Kaitseagentuuris (European Defence Agency – edaspidi EDA), täiendavalt on EKTL peamine kontaktpunkt Kaitsetööstuse Liitude Assotsiatsioonile Euroopas (Aerospace and Defence Industries Association of Europe – ASD).

Kaitse- ja julgeolekutööstuse klaster (KTK) – *Defence Estonia* klaster

Alates 2012. aasta algusest pakub EKTL täiendavat teenust ambitsioonikatele kaitse- ja julgeolekuvaldkonnaga seotud ettevõtetele klatri (KTK) näol.

Klaster on rahvusvahelist tunnustatud valdkondlik platvorm ning äriarenduse ja ekspordi võrgustik. Klatri missiooniks on aidata kaasa Eesti kaitse- ja julgeolekutööstuse innovaatiliste toodete ja teenuste rahvusvahelise konkurentsivõime kasvule, olles usaldusväärne partner äriarenduses, ühisturundustegevustes ja rahvusvahelistumises.

Uus, 2019. aastal lansseeritud *Defence Estonia* klaster oli üheks viiest klattrist, mis sai EAS-ilt toetust alates aprillist 2019. Kokku eraldatakse aastatel 2019-2023 klatri strateegia ja tegevuste elluviimiseks Euroopa Regionaalarengu Fondi vahenditest 600 000 eurot.

KTK peamised tegevused on:

- teenuse- ja tootearendus;
- ärimissioonide ning B2B-kohtumiste korraldamine, sh rahvusvahelistumine (rahvusvahelised koostööprojektid);
- õppereiside ja visiitide korraldamine, konverentsidel osalemine;
- valdkondlike uuringute ja analüüside teostamine;
- valdkonna turunduse ja kommunikatsioonitegevuste korraldamine, sh valdkonna ühisturundus nii Eestis kui rahvusvahelistel turgudel;
- messidel osalemine;
- koostööseminaride, töötubade ja teabepäevade korraldamine;
- muud turundust ja eksporti toetavad tegevused.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

Valdkondlikud eesmärgid aastaks 2022:

- On toimunud vähemalt viie märkimisväärse Eesti kaitsetööstuse innovaatilise toote müügitehingud eksporditurul;
- Igal aastal arendatakse välja vähemalt üks uus toode või teenus, mis toetab Riigikaitse Arengukava (RKAK) elluviimist;
- Aastaks 2022 lõpuks on Eestisse investeerinud ja ennast kinnistanud vähemalt neli rahvusvaheliselt tuntud kaitsetööstusettevõtet;
- Eesti kaitse-, julgeoleku- ja kosmosetööstuse ettevõtted osalevad aktiivselt, kas üksi või koos rahvusvaheliste partneritega, rahvusvahelistes projektides ja hangetes;
- Eesti kaitsetööstus pakub kaitseväele professionaalset tuge elutsükli hoolduses nii seadmete, tarkvara, sõidukite ja muu varustuse osas;
- Eesti kaitsetööstus kindlustab riigi jaoks strateegilisi ressursse ning toetab uute võimekuste kasutusele võttu.
- EKTLi liikmete kaitse-julgeoleku- ja kosmosesevaldkonna müügitulu kasvab 10% ja eksporditulu 15% aastas.

Kaitsetööstuse ambitsioon aastaks 2023:

- Eesti kaitsetööstus tööstusvõimena Eesti riigikaitseüsteemi integreeritud osa;
- Eesti kaitsetööstus Eesti majanduses nähtav majandusharu, millel on SKP-le tuntav mõju;
- Eesti kaitsetööstus on tugev eksportöör ning aitab parandada Eesti väliskaubandusbilanssi;
- Eesti kaitsetööstus targa tehnoloogia valdkondades Eestis ja rahvusvaheliselt tunnustatud ja aktsepteeritud tarnija ning partner;
- Eesti kaitsetööstus on uutele tulijatele atraktiivne majandusharu. Eesti kaitsetööstust teatakse kui ühte Eesti edulugu;
- Eesti kaitsetööstus on aktiivne ja reaalse mõjuga osaline Euroopa Liidu ning NATO kaitse-, julgeoleku- ja kosmosetööstuse poliitikakujundamises, protsessides, koostööprojektides ja konsortsiumides;
- EKTL kõiki Eestis tegutsevaid olulisi kaitse-, julgeoleku- ja kosmosetööstuses tegutsevaid ettevõtteid koondav organisatsioon, mis suudab juhtida valdkondlikku ühistegevust ning klasterdumist, kaasates lisaks ettevõtetele sektori arendamisse ka riigi ja kohaliku omavalitsuste institutsioone, finantsasutusi ning teadus- ja arendusasutusi;
- EKTL selgitanud välja oma huvid kosmosesevaldkonnaga seoses.

Kaitsetööstuse eesmärgid kuni 2023:

- EKTL-i põhieesmärk on iga-aastaselt suurendada konkurentsivõimelist Eesti kaitsetööstussektorit müügitulu ja eksporditulu osas, samuti uute toodete ja teenuste turuletoomise osas. Müügitulu ja eksporditulu on eesmärgiks enam kui kahekordistada aastaks 2023 – vastavalt 150 miljoni ja 50 miljoni euronist aastaks.
- Rahvusvahelisel areenil on eesmärgiks osaleda igal aastal vähemalt 4 ettevõttega EL või NATO koostööprogrammides või –projektides (sh EDA ja NATO tööriühmades, partnerina konsortsiumides, allhankijana rahvusvahelistes projektides).
- Organisatsioonina on saavutada klatri hindamine ECEI (*European Cluster Excellence Initiative*) hõbetaseme vääriliseks aastaks 2021 ning kuldtaseme vääriliseks aastaks 2023.
- EKTL võtab rohkem enda kanda seni riigi poolt täidetavaid ülesandeid koos vastava ressursiga ning aastaks 2023 viiakse minimaalselt läbi vajalikud analüüsid ja uuringud, mis annaksid rohkem selgust, mis laadi ülesanded on riigi poolt üle antavad.
- Kaitsetööstus on riigikaitse ja sisejulgeolekuga seotud seadusandlikes aktides (sh Riigikaitseseadus) ning valdkondlikes riiklikes arengudokumentides (sh Riigikaitse arengukava) integreeritud selge rolliga osaline võimearenduses, kes tagab riigi jaoks tööstuslikku võimet kriisi- ja sõjaajal ning pakub erinevat laadi tööstuslikku tuge jõustruktuuridele rahuajal läbi kogu varustuse või teenuse elutsükli (sh võimearendusega seotud kaitsealane teadus- ja arendustegevus, varustuse testimine, varustuse tootmine ning teenuste pakkumine, süsteemide integratsioon, haldus, remont- ja hooldus, hävitamine ja mahakandmine).

EKTL-i 2022. AASTA TEGEVUSARUANNE

Muudatused Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liidu (EKTL) personalis:

2022. aastal toimus üks muudatus liidu personalis. Liidu igapäevategevuste korraldamisega jätkas senine tegevjuht Tarmo Ränisoo, kuid aasta alguses vahetus juhiabi. Koostöös Eesti Teadusagentuuriga loodi 2021. aastal EKTL-is teadus- ja arendusnõuniku töökoht. 2022. aasta lõpuni oli EKTL-is mehitatud kokku 4 töökohta.

Üldiselt

Tööd jätkasid EKTL-i töörühmad, mille peamiseks ülesandeks on edendada innovatsiooni ja tootearendust, tuues kokku tööstuse, teadlaskonna ja lõppkasutajad. EKTL-is oli 2022. aastal kokku 11 töörühma:

- 1) juhtimine ja side;
- 2) riide- ja erivarustus;
- 3) tehnika, sh hooldus ja remont;
- 4) pioneerivarustus ja üksusevarustus;
- 5) relvasüsteemid, sh hooldus ja remont;
- 6) meditsiin;
- 7) väljaõppevahendid ja imitaatorid;
- 8) tehisintellekt (AI);
- 9) ÜRO JN töörühm;
- 10) EDF töörühm;
- 11) kosmose töörühm.

Töörühmade tegevustes osalesid koos EKTL-i liikmetega lisaks Kaitseväe, Kaitseministeeriumi (KaM), Siseministeeriumi, Välisministeeriumi, Politsei- ja Piirivalveameti, Päästeameti ja teadusasutuste esindajad. Jätkuvalt tegeleti 2022. aastal riigi vaates perspektiivse tsiviil-droonitõrje valdkonnaga. Valitsenud piirangute tõttu ei toimunud enamusel juhtudel töögruppide füüsilisi koosolekud, vaid need toimusid netipõhiselt.

Sarnaselt 2020. ja 2021. aastaga pärssis COVID kriis 2022. aasta esimeses pooles senist töörühmade osalemise praktikat ning enamusel juhtudel siirdusid töörühmad internetipõhiste platvormidele või alustasid otsesuhtlust RKIK kategooriajuhtidega. Liikmetelt küsiti ka ettepanekuid töörühmade ümberkorraldamiseks, sh vajaduspõhiste uute töörühmade loomiseks.

2022. a juunis toimunud EKTL-i üldkoosolekul otsustati täiendada liidu nime. Uueks nimeks sai Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liit. Samas, jätkus kulunud aastal edukas ettevõtete toodete ja teenuste arendamiseks ning testimiseks loodud koostöö Kaitseministeeriumi, Kaitseväe, Kaitsealiidu, Politsei- ja Piirivalveameti ning Päästeameti vahel. Siseministeeriumiga uuendati senist koostöölepet. KaM-ga toimusid regulaarsed koostöökomitee istungid (keskmiselt kord paari kuu tagant), kaitsealase teadus- ja

arendustegevuse nõukogu (KaTAN) ja kaitsetööstusnõukogu (KTN) koosolekud. KaM ametnikega suhtlus oli aga praktikas igapäevane.

2022. aasta olulisemaks kaitsetööstust puudutavaks saavutuseks tuleb lugeda Kaitseministeeriumi juhtimisel uuendatud ja oktoobris 2021 Vabariigi Valitsuse heakskiidu saanud Kaitsetööstuspoliitikat 2021-2030 ja sellest tuleneva rakenduskava elluviimist. Haldusalas toimunud tegevuste tulemusena on süstematiseeritud ja tihendatud koostööd ministeeriumi haldusala asutuste s.o kaitseväe, Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskuse, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse ning EKTL-i ja liikmesettevõtete vahel. Koostöö tulemusena toimusid erinevad infoseminarid, sh NATO ja siseriiklike hangete, teadus-arendustegevuste, Euroopa Kaitsefondi (EDF) projektide, NATO DIANA innovatsiooniinitsiatiivi ja seadusandluse (relvaseadus, välisinvesteeringute taustakontrolli, EL õigusaktid jne) teemal. Kahepoolse koostöö tulemusena on kõrgetasemelistele välisdelegatsioonidele tutvustatud Eesti kaitsetööstust kodu- ja välismaal. Välisdelegatsioonidele (Ameerika Ühendriikide, Saksamaa, Suurbritannia, Hispaania, Portugali, Poola, Prantsusmaa) on korraldatud mitmeid erialaettevõtete külastusi koos toodangu ja tootmise tutvustamisega. Lisaks on EKTL tutvustanud kaitsetööstust siseriiklike visiitide käigus, Kõrgematel Riigikaitsekursustel ning panustanud loengutega ühendstaabi- ja vanemohvitseride haridusse Balti Kaitsekolledžis. Aasta jooksul toimusid erinevad kahepoolsed kohtumised Kaitseministeeriumi ja kaitseväe kaitseplaneerijate ning kaitsetööstusettevõtte vahel. Välisministeeriumist 2022. aastal lähetatud diplomaatidele on tutvustatud sihtriigi kodumaise kaitsetööstuse ekspordituru huve. EKTL on osalenud kahel Välisministeeriumi poolt korraldatud infopäeval, mille jooksul toimusid kahepoolsed kohtumised infopäeval osalenud ettevõtete ja diplomaatide vahel. Lisaks eelnevale viis EKTL 2022. a lõpus liikmete hulgas läbi järjekordse ettevõtete ekspordihuvide kaardistuse. Vastanud näevad peamiste sihturgudena Euroopas Skandinaaviat: Island, Norra, Rootsi, Taani, Soome, millele lisandus Ida-Euroopa: Bulgaaria, Moldova, Rumeenia, Ukraina. Kesk-Euroopast olid tõusid esile Austria, Poola, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Šveits, Tšehhi, Ungari ning Lähis-Idas AÜE, Bahrein, Katar, Kuveit, Omaan, Saudi Araabia. Kombatakse Kagu-Aasiat: Brunei, Filipiinid, Indoneesia, Kambodža, Laos, Malaisia, Singapur, Tai, Vietnam, kus nähakse tulevikus tugevat ekspordipotentsiaali.

Osana EKTL rahvusvahelistumisest osaleti 2022. aastal aktiivselt veebi teel NATO Industrial Advisory Group'i (NIAG) uuringurühmades ja plenaaristungitel, Euroopa Kaitseagentuuri (EDA) kohtumistel ning kaasuti erinevatesse kaitsevaldkonna projektidesse (European Defence Fund, Preparatory Action, European Defence Industrial Development Programme jne). Ühtlasi osaleb liit ühe konsortsiumi partnerina EL COSME Cluster's go projektis. Tegemist on jätkuprojekti taotlusega „Key Enabling Technologies for Dual-Use“, mille teine voor algas juba 2021. aastal.

Rahvusvaheline kaitsetööstusmess World Defence Show toimus 06.03-09.03.2022 Saudi Araabia Kuningriigis. Oma tooteid tutvustasid EKTLi liikmetest DefSecIntel, Threod Systems, Terramil, Milrem Robotics, Soleest/Samelin, Englo ja Milectria ning lisaks külastasid messi Marduk Technologies, SensusQ, Defensphere ja Mindtitan, kes on ka EKTLi liikmed. *Defence Estonia* klatri partnerite osalemist messil toetas EAS. Messil kohtuti SAMI esindajatega kui

ka mitmete rahvusvaheliste suurkorporatsioonidega (Expal Systems, Airbus, Lockheed Martin General Dynamics, Gissan Groupi). Lisaks kohtuti Tšehhi Kaitsetööstuse Liidu esindajatega. Eesti stendi külastas ka Saudi Araabia kuningakoja liige Prints Mishaal Al Saud, kellele tutvustati stendil esindatud tooteid ja tehnoloogiaid.

13.-17. juunil toimus Pariisis Prantsusmaal rahvusvaheline kaitsetööstusmess Eurosatory. EAS-i ühisstendil osales oma väljapanekuga kokku 13 liidu liiget: Bristol Trust, Defsecintel Solutions, Defendec, ETHR, SensusQ, Samelin, Nordic Armoury, Marduk Technologies, Terramil, Threod Systems, Galvi-Linda, Toci ja Milectria Est. Milrem Robotics osales messil eraldi stendiga ja Defensphere ning SensusQ olid ühisstendiga messil. Eesti stendi külastas Kaitseministeeriumi asekancler Tiina Uudeberg ja Eesti suursaadik Pariisis Lembit Uibo ja Euroopa Komisjoni kaitsetööstuse ja kosmose peadirektoraadi direktor Francois Arbault. Eesti stendi külastasid delegatsioonid Rootsist, Leedust, Lätist, Türgist ja USA-st (DEVCOM). Lisaks külastasid Eesti stendi Prantsusmaa suurimate kaitsetööstuse klastrite Eden ja Gicat esindajad, kellega arutati EDF-i projekte ja alustati ühisürituste planeerimist.

Aasta esimeses pooles viis EKTL oma liikmesettevõtete hulgas läbi küsitluse nende huvist Poolas 2022. a toimuva Kielce kaitsetööstusmessi osas. Ettevõtelt saadud positiivse tagasiside põhjal ja EAS-i toetusel osales 2022. a sügisel Kielce messil kokku 11 kodumaist kaitsetööstusettevõtet (Toci, Englo, GScan, Defest, SensusQ, Bristol Trust, Defensphere, HEVI optronics, Threod Systems, Nordic Armory, Defsecintel Solutions). Eesti stendi külastas kaitseminister Hanno Pevkur ja Eesti suursaadik Varssavis Miko Haljas. Lisaks külastasid Eesti stendi Lõuna-Korea Kaitsetööstuse Liit, Poola Kaitsetööstuse IT klaster, PGZ, DEVCOM ja Kanada delegatsioon. Jätkuüritusena toimus Tallinnas 2022. detsembri alguses *matchmaking* Eesti ettevõtete ja PGZ vahel.

2022. a kevadel viidi õppuse Siil22 VIP päeva raames Võrumaal läbi tutvustus Eesti ja väliskülalistele. Ettevõtetest olid esindatud SensusQ, Deflog, Milrem Robotics, Rantelon, HEVI Optronics, Krattworks, Marduk Technologies, Nordic Armoury, Wayren, Threod Systems, Meridein, Englo, Samelin, Tehnoturg-T/TrackDeep ja Riigiressursside Keskus/Kummar Rehvid.

2021. aastal jätkus kaitse- ja julgeolekutööstuse – *Defence Estonia* klatri – tegevus. Novembris 2021 läbi viidud EKTL ettevõtete ekspordihuvide kaardistuse küsitlusele vastasid kõik *Defence Estonia* klatri liikmesettevõtted, mis peamiste sihtturgudena nägid Euroopas Põhjala ja Balti riike, aga ka Beneluxi riike, Kesk-Euroopa riike, Suurbritanniat ja Balkani piirkonda. Aktiivselt tegutsetakse Põhja- Ameerika ja Lähis-Ida, sh Pärsia lahe riikide turgudel ning uute sihtkohtadena kombatakse Kagu-Aasiat (Singapur), Austraaliat, Uus-Meremaad ning Põhja-Aafrikat (Alžeeria, Maroko, Egiptus), kus nähakse tulevikus ekspordipotentsiaali.

EKTLi Facebooki lehel oli 01.01.2022 1452 jälgijat. 01.01.2023 oli jälgijaid 1924. EKTLi LinkedIn kontol oli 01.01.2022 1004 jälgijat. 01.01.2023 oli jälgijaid 1619. EKTLi Twitteri kontol oli 01.01.2022. 579 jälgijat. 01.01.2023 oli jälgijaid 610.

Hoolimata ootustest jätkus 2022. aasta algul ülemaailmne koroonapandeemia, mille tulemusena rakendati 2022. aasta esimesel poolel erinevates riikides jätkuvalt rahvusvahelisele

turule orienteeritud ettevõtete tegevust osaliselt pärssivad erinevad asukohariigipõhised riiklike piiranguid. 2020. aasta kogemusele tuginedes suutsid ettevõtted 2021., aastal läbi viia kombineeritud, st füüsilisi ja netipõhiseid, ärikohtumisi. Samas oli reisimise ja füüsiliste kohtumiste piirangutel mõju EKTL eelarve kasutamisele, täpsemalt *Defence Estonia* klastrimeetme osas, mis tõi kaasa klastrimeedet puudutavates eelarveartiklites 2021. aastal eelarve alakulu.

2021. aasta pandeemiapiirangute ja ärikeskkonna muutumise, aga ka riiklike ja EL institutsioonide intensiivsete infopäringute tulemusena osutus arvatust ajamahukamaks liikmetelt tegevusvaldkonda puudutava süsteemse informatsiooni kogumine. Ärikeskkonna muudatustest tulenevalt ei tekkinud 2022. aastal EKTLi liikmetel olulisi majandusraskusi ning ettevõtted kohanesid olukorraga hästi.

2022. aasta veebruaris algas laiaulatuslik Venemaa poolne Ukraina vastane sõda, millest tulenevalt on Euroopa Liit ning ka teised riigid kokku leppinud laiaulatuslikes sanktsioonides Venemaa ja Valgevene suhtes. Sõjaline olukord mõjutab nii maailma- kui eramajandust, kuid kuna olukord on ebakindel ning kiirelt muutuv, ei pea juhatuse võimalikuks raamatupidamise aastaaruande koostamisel anda kvantitatiivset hinnangut sõja võimaliku mõju kohta ühingu järgmise perioodi finantsnäitajatele. Juhtkonna hinnangul ei ole aruande kinnitamise seisuga olulist ebakindlust ühingu tegevuse jätkuvuse osas, pigem vastupidi. 2022. aasta tõi kaasa märkimisväärselt suure uute ettevõtete huvi liidu ja klatri tegevuste ning pakutavate teenuste vastu. Kasvas nii EKTL-i kui ka KTK liikmete arv võrreldes 2021. aastaga. Sisuliselt üle öö kasvas veebruaris kümnetes ja sadades kordades vajadus kaitsetööstuse toodete ja teenuste osas. Ettevõtjatel on tulnud leida lahendusi, kas ja kuidas oma tootmist skaleerida olukorras, kus tootmissisendite hinnad pidevalt tõusid, olemaks samal ajal jätkuvalt rahvusvahelises konkurents. Halvenenud julgeolekuolukord on sundinud riike oma investeeringuid riigikaitsele suurendama, mis ühel või teisel moel Ukrainas toimuvaga koosmõjus annab pigem signaali tugevast turukonjunktuurist. Ukraina lahinguväljadelt saadud kogemus ja teadmised peavad ühel või teisel moel kiiresti jõudma tootearendusse ja sealt edasi tootmis. Prognoosime senisest suuremaid investeeringuid tehnoloogiasse, mis samuti Ukraina näitel, olukorras, kus vastastel on sarnane materiaal-tehniline baas, on osutunud otsustavaks teguriks lahinguväljal. EKTL töötab selle nimel, et Eesti ettevõtted tõuseksid rahvusvahelises väärtusahelas senisest kõrgemale, potentsiaal on selleks täna olemas, sh kosmetööstuse valdkonnas tegutsevatel ettevõtetel.

2022. aasta majandustulemused kogu EKTL-i liikmeskonna osas pole aruande esitamise seisuga veel teada, v.a esimese 6 kuu tulemused. Vastanud 73 ettevõtte andmetele tuginedes on 2022. aasta esimese 6 kuuga täidetud 55,30% 2021. aasta müügitulust ja ekspordikäibes on 6 kuuga täidetud 78,85% kogu 2021. vastavast numbrist. Ettevõtted on 2022. aasta esimese 6 kuuga kasvatanud oma töötajaskonda 1% võrra. On enam kui kindel, et 2022. aasta tuleb sektori ettevõtetele rekordiline.

EKTL-i peamiseks põhitegevuse finantseerimise allikaks on jätkuvalt liidu liikmete liikmemaksud. Liikmemaksude õigeaegne kogumine tagab liidu jätkusuutlikkuse ja sujuva

igapäevatöö. 2022. a oli EKTL-i liikmemaks Eesti ettevõtetele 750 eurot ja välisettevõtetele 3000 eurot. Klastri liikmetele oli tasu klastri teenuste eest 2022. aastal 2000 eurot.

EKTL sai 2022. aasta majandusaastal kokku tulusid summas 498 555 eurot (2021. a. 274 258 eurot) (sh liikmetelt saadud tasud, annetused ja toetused ning muud tulud).

EKTL kulud olid 2022. aastal 487 891 eurot (2021. a. 241 541 eurot). Suure osa kuludest moodustasid tööjõukulud ning sihtfinantseeritud projektide kulud.

Tööjõukulud moodustasid 2022. aastal 181 824 eurot (2021. a. 147 495 eurot). 2022. aasta tööjõukuludest oli sihtfinantseeritud projektide otsene kulu 143 541 eurot (2021. a. 129 649 eurot). 2022. aastal oli ühingus tööl 4 töötajat.

EKTL lõpetas aruandeaasta tulemiga 10 690 eurot (2021. a. 32 743 eurot). Bilansimaht oli 377 900 eurot (2021. a. 321 560 eurot).

FINANTSSUHTARVUD

MTÜ EKTL tegevust iseloomustavad finantssuhtarvud on:

Finantssuhtarv	Arvutusmetoodika	2022	2021
Puhas käibekapital ehk töökapital	Käibevara-Lühiajalised kohustused (eurodes)	237 521	226 438
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	Käibevara/Lühiajalised kohustused (kordades)	2,72	3,46
Maksevõime kordaja	Raha/Lühiajalised kohustused (kordades)	1,53	2,89
Võlakordaja	Kohustused/Varad (kordades)	0,36	0,29
Tegevustulemuslikkus	Tegevustulud/Tegevuskulud (kordades)	1,02	1,14
Personalikulude suhe tegevustuludesse	Tööjõukulud/Tegevustulud (kordades)	0,36	0,54

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	211 614	266 205	2
Nõuded ja ettemaksed	163 790	52 466	3
Kokku käibevarad	375 404	318 671	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	2 496	2 889	5
Kokku põhivarad	2 496	2 889	
Kokku varad	377 900	321 560	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	82 144	80 087	6
Eraldised	55 739	12 146	7
Kokku lühiajalised kohustised	137 883	92 233	
Kokku kohustised	137 883	92 233	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	229 327	196 584	
Aruandeaasta tulem	10 690	32 743	
Kokku netovara	240 017	229 327	
Kokku kohustised ja netovara	377 900	321 560	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	237 367	131 791	9
Annetused ja toetused	261 118	142 467	10
Tulu ettevõtlusest	70	0	
Kokku tulud	498 555	274 258	
Kulud			
Mitmesugused tegevuskulud	-302 798	-91 701	11
Tööjõukulud	-181 824	-147 495	12
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-1 526	-1 580	5
Muud kulud	-1 743	-765	13
Kokku kulud	-487 891	-241 541	
Põhitegevuse tulem	10 664	32 717	
Muud finantstulud ja -kulud	26	26	
Aruandeaasta tulem	10 690	32 743	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2022	2021	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	10 664	32 717	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	1 526	1 580	5
Muud korrigeerimised	-136 577	-159 201	10
Kokku korrigeerimised	-135 051	-157 621	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-111 324	-14 971	3
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	45 650	31 067	6,7
Laekunud intressid	26	26	
Kokku rahavood põhitegevusest	-190 035	-108 782	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-1 133	-2 767	5
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-1 133	-2 767	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Laekumised sihtotstarbelistest tasudest, annetustest, toetustest	136 577	167 759	10
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	0	-8 558	10
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	136 577	159 201	
Kokku rahavood	-54 591	47 652	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	266 205	218 553	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-54 591	47 652	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	211 614	266 205	

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2020	196 584	196 584
Aruandeaasta tulem	32 743	32 743
31.12.2021	229 327	229 327
Aruandeaasta tulem	10 690	10 690
31.12.2022	240 017	240 017

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Katsetööstuse Liidu (edaspidi: MTÜ) 2022. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja raha ekvivalentidena (lähenditena) kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

MTÜ arvestusvaluuta on euro. Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühiajalised nõuded kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid nende finantsvarade väärtuse languse osas. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad alla nendest eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdsväärtuseni. Väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse kasumiaruandes kuluna.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks ja immateriaalseks põhivaraks (edaspidi: põhivara) loetakse MTÜ põhitegevuses kasutatavaid varasid kasuliku elueaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega üle 640 euro.

Põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit.

Kasulike eluigade vahemikud on põhivara gruppidele järgmised:

-Masinad ja seadmed 2 - 3 aastat

Igal bilansipäeval hinnatakse põhivara puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

MTÜ kui rentnik

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustised (võlad tarnijatele, saadud ettemaksed, viitvõlad) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldis kajastatakse juhul, kui MTÜ-l lasub enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või faktiline kohustus, kohustuse realiseerumine on tõenäoline ja selle summat on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Annetused ja toetused

MTÜ tegevuseks saadud annetusi ja toetusi (edaspidi: sihtfinantseerimine) kajastatakse tuluna siis, kui: sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel ja sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Juhul kui MTÜ on mingil perioodil sihtfinantseerimise juba tuluna kajastanud (kuna juhtkonna hinnangul oli MTÜ täitnud sellega seotud tingimused), kuid järgnevatel perioodidel ilmneb, et sihtfinantseerimise teel saadud vahendid tuleb siiski tagastada, kajastatakse tagastamise mõju kuluna perioodis, mil tagastamise vajadus ilmnes (st eelmiste perioodide võrdlusandmeid ei korrigeerita).

Tulud

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi.

Liikmetelt saadud tasud

Liikmetelt saadud tasud (sh liikmemaksud, kokku lepitud tasud klatri teenuste kasutamise eest, liikmete omaosalustasud projektides jmt) kajastatakse tuluna hetkel, kui selle laekumine on praktiliselt kindel, võttes arvesse tulu tekkepõhist perioodi.

Kulud

Kulusid kajastatakse samas perioodis, kui kajastatakse nendega seotud tulusid. Materiaalse põhivara objekti soetamisega seotud kulutused kajastatakse kuluna objekti kasuliku eluea jooksul (amortisatsioonikuluna). Kulutused, mis tõenäoliselt ei genereeri tulusid, kajastatakse kuluna nende toimumise hetkel.

Maksustamine

MTÜ kasutab sisendkäibemaksu mahaarvamisel segameetodit (s.o otsearvestuse ja proportsionaalse arvestuse kombinatsioon). Segameetodi puhul arvatakse arvestatud käibemaksust maha maksustatavate tulude saamise tarbeks soetatud kauba või saadud teenuse sisendkäibemaks. Sisendkäibemaksuarvestuse segameetodi rakendamiseks jagatakse MTÜ soetused selgelt kolmeks:

- nendeks, mis on tehtud maksustatava tulu genereerimiseks;
- nendeks, mis on tehtud maksuvaba tulu tekitamiseks;
- nendeks, mis kuluvad nii maksuvaba kui ka maksustatava tulu teostamiseks.

Esimeste sisendkäibemaksu saab täielikult maha arvata, teiste puhul ei kuulu mahaarvamisele midagi, kolmandate puhul rakendub aga proportsioon.

Makustatavateks tulu liikideks on loetud järgmised:

- klatri partneritelt saadud kokkulepitud tasud klatri teenuste kasutamiseks
- klatri partneritelt saadud omaosalustasud projektides
- klatri tegevuse tegevustoetused
- tulu ettevõtluselt

Sisendkäibemaksu mahaarvamisel rakendatakse jooksvalt eelmise kalendriaasta kohta arvutatud tegelikku proportsiooni.

Arvestus korrigeeritakse kalendriaasta lõpul vastavalt antud kalendriaasta tegelikule proportsioonile.

Seotud osapooled

Seotud osapool on isik või ettevõtte/organisatsioon, kes on seotud MTÜ-ga sel määral, et nende vahelised tehingud ei pruugi toimuda turutingimustel. MTÜ seotud osapoolteks on:

- MTÜ juhatuse ja nõukogu liikmed
- ettevõtted ja organisatsioonid, mille üle eelnimetatud isikud või nende isikute lähedased pereliikmed omavad valitsevat või olulist mõju.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist toimunud sündmuste kajastamine aastaaruandes sõltub sellest, kas tegemist on korrigeeriva või mittekorrigeeriva sündmusega. Korrigeeriv bilansipäevajärgne sündmus on sündmus, mis kinnitab bilansipäeval eksisteerinud asjaolusid ning selle mõju on kajastatud lõppenud aasta bilansis ja kasumiaruandes. Mittekorrigeeriv bilansipäevajärgne sündmus on selline sündmus, mis ei anna tunnistust bilansipäeval eksisteerinud asjaoludest ning selle mõju lõppenud aasta bilansis ja kasumiaruandes ei kajastata, vaid avaldatakse lisades.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Arvelduskontod	211 614	266 205
Kokku raha	211 614	266 205

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	3 164	3 164	4
Nõuded liikmete vastu	11 944	11 944	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded liikmete vastu	-6 000	-6 000	
Sihtfinantseerimise viitnõue EAS	133 129	133 129	10
Muud nõuded	3 636	3 636	
Viitlaekumised ETA RITA projektist	14 377	14 377	10
Ettemakstud kulud	3 540	3 540	
Kokku nõuded ja ettemaksed	163 790	163 790	

	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	433	433	4
Nõuded liikmete vastu	10 407	10 407	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded liikmete vastu	-3 000	-3 000	
Sihtfinantseerimise viitnõue EAS	32 643	32 643	10
Muud nõuded	3 636	3 636	
Viitlaekumised ETA RITA projektist	7 847	7 847	10
Ettemakstud kulud	500	500	
Kokku nõuded ja ettemaksed	52 466	52 466	

Nõuded liikmete vastu koosneb Liidu liikmete liikmemaksu nõuetest ning klatri partneritele esitatud reisikulude nõuetest.

Muud nõuded on Eesti Kaitsetööstuse Liidu bürooruumide rendilepingust tulenev deposiit summas 3636 eurot, rendilepingu tähtaeg on 31.12.2023.

Ettemakstud kulud:

2022. aasta lõpus on ette makstud Eesti Tööstuste Keskliidu aastamaks 2023. aasta I kvartali eest summas 500 eurot ja klatri reisikulud lähetuse kohta, mis toimub veebruaris 2023 summas 3040 eurot.

EAS projektis EU52972 "Defence Estonia

klaster" 2021.a II poolaastal tehtud abikõlblike kulude sihtfinantseerimise viitnõue EAS-le moodustas juhtkonna hinnangul 32 643 eurot, millest 2022.a laekus EAS-ilt 30 188 eurot.

31.12.2022 seisuga on juhtkond hinnanud 2022 aastal tehtud abikõlblike kulude sihtfinantseerimise viitnõue EAS-le summas 133 129 eurot ehk 50% abikõlblike kulude kogusummast 266 259 eurost (vt lisa 16). Sealhulgas

I poolaasta kuludelt arvestatud sihtfinantseerimise viitnõue 60882 euro (aruande koostamise hetkeks laekund summas 59717 eurot) ning II poolaasta kuludelt arvestatud viitnõue 72247 eurot (aruande lõpetamise hetkel on vastav vahearuanne EAS-le veel esitamata).

Aruande koostamise hetkel ei ole juhtkonnal võimalik täpselt hinnata, kas ja millises ulatuses võib toetaja EAS viitnõuet mitte aktsepteerida.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2022		31.12.2021	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	25	0	0	152
Käibemaks	2 709	0	0	1 369
Üksikisiku tulumaks	0	3 106	0	1 875
Sotsiaalmaks	0	5 317	0	3 285
Kohustuslik kogumispension	0	231	0	113
Töötuskindlustusmaksed	0	277	0	135
Ettemaksukonto jääk	430		433	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	3 164	8 931	433	6 929

Maksude ettemaksete osas vt ka lisa 3 ning maksuvõlgade osas lisa 6.

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

		Kokku
	Masinad ja seadmed	
31.12.2020		
Soetusmaksumus	6 505	6 505
Akumuleeritud kulum	-4 803	-4 803
Jääkmaksumus	1 702	1 702
Ostud ja parendused	2 767	2 767
Amortisatsioonikulu	-1 580	-1 580
31.12.2021		
Soetusmaksumus	4 437	4 437
Akumuleeritud kulum	-1 548	-1 548
Jääkmaksumus	2 889	2 889
Ostud ja parendused	1 133	1 133
Amortisatsioonikulu	-1 526	-1 526
31.12.2022		
Soetusmaksumus	5 008	5 008
Akumuleeritud kulum	-2 512	-2 512
Jääkmaksumus	2 496	2 496

Põhivarana on arvel kontoritööks vajalik seadmete park arvutite, mobiiltelefonide jms näol.

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	9 393	9 393	
Võlad töövõtjatele	24 201	24 201	
Maksuvõlad	8 931	8 931	4
Muud võlad	1 661	1 661	
Muud viitvõlad	1 661	1 661	
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	32 967	32 967	10
Tulevaste perioodide tulu Liidu liikmete liikmemaksude ettemaksetest	2 752	2 752	
Klastri kinnitatud tagasimaksekohustus	2 239	2 239	
Kokku võlad ja ettemaksed	82 144	82 144	
	31.12.2021	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	2 569	2 569	
Võlad töövõtjatele	19 766	19 766	
Maksuvõlad	6 929	6 929	4
Muud võlad	331	331	
Muud viitvõlad	331	331	
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	50 492	50 492	10
Kokku võlad ja ettemaksed	80 087	80 087	

Lisa 7 Eraldised

(eurodes)

	31.12.2021	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2022
Kaitse- ja julgeolekutööstuse innovatsiooni klasteri partnerite abikõlblike kulude omafinantseering	12 146	55 739	-12 146	55 739
Kokku eraldised	12 146	55 739	-12 146	55 739
Sealhulgas:				
Lühiajalised	12 146	55 739	-12 146	55 739
	31.12.2020	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2021
Kaitse- ja julgeolekutööstuse innovatsiooni klasteri partnerite abikõlblike kulude omafinantseering	6 750	5 396	0	12 146
Kokku eraldised	6 750	5 396	0	12 146
Sealhulgas:				
Lühiajalised	6 750	5 396	0	12 146

2022. aasta majandusaasta aruandes on eraldistena kajastatud klasteri partnerite poolt finantseeritud ja EAS poolt toetatud projekti

"Defence Estonia klaster" kulusid 2022. aastal. Nimetatud finantseering kuulub partneritele tagastamisele pärast 2022 vahearuande abikõlblike kulude kinnitamist EAS poolt 2023. aastal abikõlblike kulude summas.

Eesti Kaitsetööstuse Liidu juhtkonna hinnangul oli kõnesoleva kohustuse summat võimalik usaldusväärselt mõõta. Seega moodustati bilansis lühiajaline eraldi klasteri partneritele EAS projekti raames tagastatavate summade katteks suurusjärgus 55 739 eurot (2021. aastal 12 146 eurot).

Lisa 8 Tingimuslikud kohustised ja varad (eurodes)

	31.12.2022	31.12.2021
Tingimuslikud varad		
Projekti EU52972 Defence Estonia klaster lepingu jääk	115 257	316 431
KETs4Dual-Use 2.0 projekti toetuse jääk	33 544	33 544
ETA programmi RITA toetuse jääk	0	43 048
Kokku tingimuslikud varad	148 801	393 023

Projekti EU52972 "Defence Estonia klaster lepingu jääk" on kajastatud EAS poolset lepingujärgset klasterite projekti finantseerimiskohustust. Projekt algas 01.04.2019 ja lõpeb 31.08.2023 (projekti lõppu pikendati, esialgne lõpp oli 31.05.2023). Alates 01.01.2021 toimus muudatus kulude esitamise süsteemis, mille kohaselt teevad klasteri partnerid vastavalt projekti nõuetele aksepteeritud kulutused ise ning EKTL esitab koond väljamakse taotluse, milles on kulud partnerite poolt tehtud väljamaksete lõikes ära toodud. Sellest tulenevalt sisaldab projekti lepingu jääk nii partnerite tegevuste, kui EKTL tegevuste sihtfinantseerimise tekkepõhist nõuet 2023. aastal. Aruande koostamise hetkel ei ole klasteri partnerid veel projekti II pa 2022.a abikõlblike kulutuste aruandeid EKTL-le esitanud, mistõttu on vastav toetuse osa finantseerimise tekkepõhise tingimusliku nõudejäägi esitamisel arvesse võetud juhtkonna hinnanguna summas 23 tuhat eurot.

Euroopa Liidu COSME programmi "KETs4Dual-Use 2.0 projekti toetuse jääk" on kajastatud POLE OPTITEC poolset lepingujärgset projekti finantseerimiskohustust. Projekt algas 16.09.2021 ning lõpeb 15.09.2023. Aruandeperioodil antud projekti tegevusi ei toimunud.

Sihtasutus Eesti Teadusagentuur "RITA tegevus 7" on kajastatud ETA poolset lepingujärgset arendusnõuniku ametikohaga seotud kulude katmise toetust. Projekt algas 01.10.2020 ning lõppes 31.12.2022.

Täpsem informatsioon sihtfinantseeritud projektide kohta on esitatud lisa 10.

Lisa 9 Liikmetelt saadud tasud (eurodes)

	2022	2021
Mittesihotstarbelised tasud		
Liikmemaksud	105 125	95 125
Tasud EKLT teenuste kasutamisest	0	2 523
Sihotstarbelised tasud		
Reiside tasud, klasteri partnerite omafinantseeringutasud	94 075	9 143
Klasteri partneritelt klasteri teenused	38 167	25 000
Kokku liikmetelt saadud tasud	237 367	131 791

Liikmemaksudena on kajastatud MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liidu liikmete aastamakseid. Kõigile liikmetele tehakse kalendriaasta alguses arve kalendriaasta makse kohta. Aasta keskel uue liikme liitumise korral esitatakse liikmemaksuarve aasta järelejäänud kuude kohta.

Klasteri partnerid tasuvad omaosuse tasu liidu poolt korraldatud reisi jm klasteriga seotud kulude eest.

Klasteri teenustasud on klasteri liikmete aastamaks ning erandkorras ühekordsete tegevuste eest saadud tasud, mis on seotud klasteri projektiga. Tulude jagunemine sihtfinantseeritud projektide ja liidu vahel on esitatud lisa 16.

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

	31.12.2020		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2021		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
EAS-ilt projektiks Defence Estonia klaster	24 257	0	30 111	0	-38 497	32 643	0	3
ETA-lt projektiks RITA	0	0	16 605	0	-24 452	7 847	0	3
Kaitseministeerium - eraldis 2021.aasta projektide läbiviimiseks	0	0	75 000	0	-75 000	0	0	
SIMIN projektiks Siseturvalisus	0	0	12 500	-8 558	-3 942	0	0	
K4DU 2.0 projekti tegevused	0	0	33 543	0	-576	0	32 967	6
Kaitseväge eraldis - veteranide ettevõtluskoolitus	0	17 525	0	0	0	0	17 525	6
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	24 257	17 525	167 759	-8 558	-142 467	40 490	50 492	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	24 257	17 525	167 759	-8 558	-142 467	40 490	50 492	
	31.12.2021		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruanandes	31.12.2022		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
EAS-ilt projektiks Defence Estonia klaster	32 643	0	30 188	0	-130 674	133 129	0	3
ETA-lt projektiks RITA	7 847	0	31 389	0	-37 919	14 377	0	3
Kaitseministeerium - eraldis 2022.aasta projektide läbiviimiseks	0	0	75 000	0	-75 000	0	0	
K4DU 2.0 projekti tegevused	0	32 967	0	0	0	0	32 967	6
Kaitseväge eraldis - veteranide ettevõtluskoolitus	0	17 525	0	0	-17 525	0	0	6
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	40 490	50 492	136 577	0	-261 118	147 506	32 967	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	40 490	50 492	136 577	0	-261 118	147 506	32 967	

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS) on eraldanud MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liidule projekti EU52972 "Defence Estonia

klaster" elluviimiseks perioodil 01.04.2019-31.05.2023 Klastrite arendamise toetamise programmist toetust kogusummas 600.000 eurot. Projekti kogumaksumus oli algselt 1.2 milj. eurot ning omafinantseering sellest 600.000 eurot. 2021. aastal toimus vahehindamine, mille alusel kinnitati projekti kogumaksumuseks 983.173 eurot, millest omafinantseering 491.587 eurot. Lisaks toimus 2021. aasta märtsis muudatus aruandluse korraldamises - EAS viis kogu oma toetusmeetmete rakendamise üle riiklikku struktuurtoetuste infosüsteemi etoetus.struktuurfondid.ee ning sellega seoses toimus muudatus ka projektiga seotud kulude tegemise süsteemis. Kui varasemalt maksis EKTL ka partnerite kulutuste eest, siis alates 2021 teevad klatri partnerid projekti eesmärkidega ja eelarve koostöös olevad kulud ise ning EKTL klatrijuht esitab ühise kuluaruande, mis sisaldab koond kokkuvõtet iga partneri tehtud kulude kohta. Sellega seoses ei kajastu EKTL tulemiaruandes partnerite klatri meetme kulud, mis tähendab, et eelarve täitmise üle peetakse arvestust struktuurtoetuste infosüsteemis ja EKTL aruandluse väliselt. 2022.a tekkepõhiste abikõlbilikele kuludele vastav toetusosa moodustas 201 174 eurot, millest EKTL osa 130 675 eurot, partnerite teadaolev osa 47 499 eurot ning partnerite hinnanguline osa 23 000 eurot. (2021. aastal 76.701 eurot ja 2020. aastal 75.796 eurot). Vt ka lisa 8 "Tingimuslikud varad".

Sihtasutus Eesti Teadusagentuur (ETA) on eraldanud MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liidule projekti "Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse tugevdamine" (RITA) elluviimise raames arendusnõuniku ametikohaga seotud kulude katmiseks 67.500 eurot. Projekti kogumaksumus on 79412 eurot, millest toetuse osakaal on 85% ning omafinantseering 15%. 2021. aastal finantseeris ETA projekti kogusummas 37.919 eurot (2021. aastal 24.452 eurot). Projekti periood on 01.10.2020-31.12.2022. Vt ka lisa 8 "Tingimuslikud varad".

Kaitseministeeriumilt on saadud 2021. aastal ja 2022. aastal riigieelarvelist eraldist tegevuskuludeks ja projektide läbiviimiseks summas 75.000 eurot. Veteranide ettevõtluskoolituse projekti lõpetati 2022. aastal, projekti kulud moodustasid 17.525 eurot.

2021. aastal sõlmiti uus leping COSME Programmi raames KETS4Dual-Use 2.0 projektiks, mille kogumaksumus on 74.542 eurot. Projekti toetuse osakaal on 90% ning omafinantseering 10%. Projekti periood on 16.09.2021-15.09.2023. Vt ka lisa 8 "Tingimuslikud varad".

Tulude jagunemine sihtfinantseeritud projektide ja liidu vahel on esitatud lisas 16.

Lisa 11 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2022	2021
Messid, konverentsid, seminarid	225 902	27 420
Visiidid ja lähetused	14 366	7 841
PR Tegevused	2 579	12 730
Bürookulud	20 347	17 328
Ostetud muud teenused	9 892	8 974
Üür ja kommunaalkulud	25 025	21 208
Ebatõenäolised laekumised	4 687	-3 800
Kokku mitmesugused tegevuskulud	302 798	91 701

Mitmesuguste tegevuskulude summa on 2022. aastal suurenenud võrreldes 2021. aastaga, kuna messidel ja seminaridel osalemisi ning visiite ja lähetusi oli rohkem.

Bürookulud on võrreldes 2021. aastaga tõusnud, seda peamiselt elektri ja kommunaalkulude suurenemise tõttu. Bürookulude hulgas sisaldub ka käibemaksu proportsiooni kulu, mis 2022. aastal oli 52,8%, 2021. aastal oli 27,9%.

Üür ja kommunaalkulud: EKTL bürooruumide kasutusrent (üür), moodustas 2022.aastal 16697 eurot (2021.a 16058 eurot).

Kulude jagunemine sihtfinantseeritud projektide ja liidu vahel on esitatud lisas 16.

Lisa 12 Tööjõukulud

(eurodes)

	2022	2021
Palgakulu	131 292	108 825
Sotsiaalmaksud	43 954	36 399
Puhkusereservi kulu	6 578	2 271
Kokku tööjõukulud	181 824	147 495
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	-143 541	-124 921
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	4	3

Kulude jagunemine sihtfinantseeritud projektide ja liidu vahel on esitatud lisas 16.

Lisa 13 Muud kulud

(eurodes)

	2022	2021
Erisoodustused	1 657	690
Muud kulud	86	75
Kokku muud kulud	1 743	765

Kulude jagunemine sihtfinantseeritud projektide ja liidu vahel on esitatud lisas 16.

Lisa 14 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2022	31.12.2021
Juriidilisest isikust liikmete arv	123	109

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2022	31.12.2021
Nõuded ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	750
Kokku nõuded ja ettemaksed	0	750
Võlad ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	34 827	4 534
Kokku võlad ja ettemaksed	34 827	4 534

MÜÜDUD	2022	2021
	Teenused	Teenused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	72 444	23 236
Kokku müüdud	72 444	23 236

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2022	2021
Arvestatud tasu	54 507	49 467
Autokompensatsioon	1 715	1 412

Tabeliveerus „MÜÜDUD Teenused“ toodud summad kajastuvad tulemiaruaande kirje „Liikmetelt saadud tasud“ koosseisus.

Nõudeid seotud osapoolte vastu on alla hinnatud summas 1500 eurot, samas summas kulu kajastub tulemaruaande kirjel Mitmesugused tegevuskulud, vt. lisa 11.

Lisa 15 Teenuste vahendamine liikmetele

	Saadud maksed	Tasutud maksed	Netotulu
2022			
Koolituste vahendamine	0	0	0
2021			
Koolituste vahendamine	234	234	0

MTÜ Eesti Kaitsetööstuse Liit vahendab reisiteenuseid ja valdkonnaspetsiifilisi koolitusi oma liikmetele. Reisteenuste vahendamine toimub netomeetodil see tähendab, et tulude ja kulude aruandes kajastatakse vajadusel ainult vahendamisest saadud netotulu.

Lisa 16 Tulude ja kulude jagunemine sihtfinantseerimisele

Tulemiaruaude kirjed	2022 kokku	sh Klastri tegevus	sh KMin toetuse projektid	sh ETA RITA	sh Liit	sh K4DU 2.0	sh Veteranide ettevõtlusk.
Liikmetelt saadud tasud	237 368	132 243	0	0	105 125	0	0
Tulud teenuste müügist	70	0	0	0	70	0	0
Annetused ja toetused	261 117	130 674	75 000	37 918		0	17 525
Vahendite ümbersuunamine	0	3 342	0	-1 333	-2 009	0	0
Kokku tulud	498 555	266 259	75 000	36 585	103 186	0	17 525
Mitmesugused tegevuskulud	-302 798	-211 971	-22 332	0	-50 970	0	-17 525
Tööjõukulud	-181 824	-54 288	-52 668	-36 585	-38 283	0	0
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-1 526	0	0	0	-1 526	0	0
Muud kulud	-1 743	0	0	0	-1 743	0	0
Kokku kulud	-487 891	-266 259	-75 000	-36 585	-92 522	0	-17 525
Põhitegevuse tulem	10 664	0	0	0	10 664	0	0
Tulemiaruaude kirjed	2021 kokku	sh Klastri tegevus	sh KMin toetuse projektid	sh ETA RITA	sh Liit	sh K4DU 2.0	sh Siseturvalis us
Liikmetelt saadud tasud	131 791	34 143	0	0	97 648	0	0
Annetused ja toetused	142 467	38 497	75 000	24 452	0	576	3 942
Vahendite ümbersuunamine	0	2 997	0	563	-3 752	192	0
Kokku tulud	274 258	75 637	75 000	25 015	93 896	768	3 942
Mitmesugused tegevuskulud	-91 701	-29 880	-20 851	0	-36 260	-768	-3 942
Tööjõukulud	-147 495	-45 757	-54 149	-25 015	-22 574	0	0
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-1 580	0	0	0	-1 580	0	0
Muud kulud	-765	0	0	0	-765	0	0
Kokku kulud	-241 541	-75 637	-75 000	-25 015	-61 179	-768	-3 942
Põhitegevuse tulem	32 717	0	0	0	32 717	0	0

Lisa 17 Sündmused pärast aruandekuupäeva

2022. aasta veebruaris alanud Venemaa sõjaline operatsioon Ukraina territooriumil on viinud Euroopa Liidu ning ka teised riigid laiaulatuslike sanktsioonide rakendamiseni Venemaa ja Valgevene suhtes. Sõjaline olukord mõjutab nii maailma- kui eramajandust, kuid kuna olukord on ebakindel ning kiirelt muutuv, ei pea juhatus võimalikuks raamatupidamise aastaaruande koostamisel anda kvantitatiivset hinnangut aruandekuupäevajärgselt jätkuva sõja võimaliku mõju kohta ühingu järgmise perioodi finantsnäitajatele. Juhtkonna hinnangul ei ole aruande kinnitamise seisuga olulist ebakindlust ühingu tegevuse jätkuvuse osas.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 16.03.2023

Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liit (registrikood: 80282573) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TARMO RÄNISOO	Juhatuse liige	16.03.2023
Resolutsioon:	Allkirjastan Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liidu 2022 majandusaasta aruande. Tarmo Ränisoo tegevjuht	

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Eesti Kaitse- ja Kosmetootõustuse Liidu liikmete üldkoosolekule

Arvamus

Oleme auditeerinud Eesti Kaitse- ja Kosmetootõustuse Liit (liit) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2022 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt liidu finantsseisundit seisuga 31.12.2022 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme liidust sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama liidu suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas liidu likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad liidu raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeaudiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduureid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks liidu sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust liidu suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada liidu suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/
Monika Karniol
Vandeaudiitori number 272

OÜ Loodi Finantsid
Audiitorettevõtja tegevusloa number 276
Kiriku tee 16, Maaritsa küla, Kanepi vald, Põlva maakond, 63417

16.03.2023

Audiitorite digitaalallkirjad

Eesti Kaitse- ja Kosmetööstuse Liit (registrikood: 80282573) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MONIKA KARNIOL	Vandeaudiitor	16.03.2023

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muude ettevõtjate ja tööandjate organisatsioonide tegevus	94119	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Mobiiltelefon	+372 56483446
E-posti aadress	info@defence.ee
Veebilehe aadress	www.defence.ee